

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ РОСТУ КОНВАЛІЇ ЗВИЧАЙНОЇ (*CONVALLARIA MAJALIS* L.) В УМОВАХ МАЛОГО ПОЛІССЯ (НА ПРИКЛАДІ СОКАЛЬЩИНИ)

Монастирська Христина,
учениця 10-А класу Жвирківської ЗОШ І-ІІІ ступенів
Сокальського району

Науковий керівник: *Гриник Олена Миколаївна,*
канд. с.-г. наук, ст. викл. кафедри ботаніки,
деревинознавства і недеревних ресурсів лісу
Національного лісотехнічного університету України

Конвалія звичайна (*Convallaria majalis* L.) як компонент лісових біоценозів – одна з не багатьох багаторічних трав'янистих рослин, яка потребує подальшого вивчення та охорони в контексті сталого розвитку. Під дією значного антропогенного впливу вона, як і ряд інших видів рослин, негативно реагує на умови наявного середовища, має цілу низку маловивчених біоекологічних особливостей в умовах заходу України.

Як зникаючий вид, що знаходиться під регіональною охороною, конвалія звичайна потребує більш детального дослідження та розробки заходів щодо її збереження у природних умовах зростання і розробка раціональних режимів заготівлі, як лікарсько-технічної сировини [1-3]. Також дослідження даних щодо впливу ряду лісівничих та екологічних чинників на ріст і розвиток виду в умовах Сокальського району Львівської області.

Наші дослідження скеровані на виконання цілого комплексу задач, зокрема: дослідити та узагальнити біоекологічних особливостей конвалії звичайної (*Convallaria majalis* L.) в умовах Сокальщини; з'ясувати особливості фенологічно розвитку, особливостей розмноження і можливостей вирощування досліджуваного виду в умовах урбогенного середовища та закритого ґрунту; визначити особливості розвитку та росту даного виду, залежно від кліматичних та екологічних чинників. Визначено шляхи збереження з метою невиснажливої експлуатації. Під час написання роботи використано науково-технічну вітчизняну й зарубіжну літературу.

Об'єктом досліджень виступала конвалія звичайна (*Convallaria majalis* L.) та її форми.

На основі проведених нами досліджень встановлено, що конвалія звичайна – вид із широкою еколого-ценотичною амплітудою, розмножується вегетативно і генеративно. Вегетативне і генеративне розмноження відбувається на 3-й рік розвитку, для бруньок характерне зимове підземне відростання. Вегетативне розмноження відбувається за допомогою плагіотропних підземних кореневищ. Генеративне розмноження конвалії менш інтенсивне, його періодичність становить 2-3 роки. На основі проведених досліджень та аналізу літературних даних близькими до оптимальних умов росту конвалії звичайної є деревостани із повнотою 0,5-0,7. За інших повнот формуються більші за розмірами вегетативні органи, що є наслідком занадто високої освітленості (в умовах за повноти деревостану до 0,5), або недостатньої для нормального розвитку виду (повнота деревостану 0,8-0,9) [3]. Частка ягід, які достигли, і частка квітів, які розквітли порівняно із кількістю бутонів, є найвищою за повноти деревостану 0,6-0,7. Нижчими значеннями характеризуються рослини, які досліджувались при повноті деревостану до 0,5 і ще нижчими при повноті 0,8-0,9. Для покращення обліку сировинних ресурсів та визначення ступеня загрози зникнення конвалії звичайної на території дослідження рекомендуємо проводити детальний облік та занесення до карток таксації лісових виділів інформацію про наявність даного виду та інформацію щодо стану зустрічності рослин.

1. Горбенко Н.С. Стан популяції конвалії звичайної (*Convallaria majalis* L.) в умовах Шацького учбово-дослідного лісокомбінату / Н.С. Горбенко, О.М. Переходько // Науковий вісник УкрДЛТУ : зб. наук.-техн. праць. – Львів : УкрДЛТУ. – 2004. – Вип. 14.6. – С. 121–125. 2. Переходько О.М. Вплив повноти деревостану на біометричні показники рослин у популяціях конвалії звичайної (*Convallaria majalis* L.) в умовах Шацького учбово-дослідного лісокомбінату / Переходько О.М. // Матеріали Всеукраїнської наук.-практ. конфер. – Харків : ХНАУ, 2005. – С. 101–104. 3. Переходько О.М. Залежність морфометричних параметрів конвалії звичайної (*Convallaria majalis* L.) від лісівничо-таксаційних показників лісорослинних умов / Переходько О.М. // Науковий вісник УкрДЛТУ : зб. наук.-техн. праць. – Львів : УкрДЛТУ. – 2005. – Вип. 15.3. – С. 60-63.